

Bomenstructuurplan

Gemeente Someren

Bomenstructuurplan

Gemeente Someren

Copijn Utrecht bv

Realisatie en Boomspecialisten

Gageldijk 4f
Postbus 9177
3506 GD Utrecht
Tel: 030-2644333
Fax: 030-2612140
E-mail: info@copijn.nl
Website : www.copijn.nl

Afdeling Gemeente Someren:
Verantwoording:
Auteurs Copijn:

Projectleider Copijn:
Datum:
Projectnummer:

Realisatie, Beheer en Onderhoud
De heer A. van Oijen
ing. B. van der Weerden
ir. M. Vroklage
ir. J. Hilbert
September 2008
6832.5

Inhoud

	Inleiding	6.
1	Uitgangspunten bomenstructuurplan	10.
1.1	Algemeen	10.
1.2	Analyse wijkstructuur	10.
1.3	Analyse wegenstructuur	12.
1.4	Analyse huidige bomenstructuur	14.
2	Visie bomenstructuur	17.
2.1	Duurzaam bomenbestand	17.
2.2	Assortimentskeuze	
2.3	Bomenstructuur langs primaire wegen	17.
2.4	Bomenstructuur langs secundaire wegen	18.
2.5	Bomenstructuur langs tertiaire wegen	18.
2.6	Pleinen en bijzondere plekken	19.
2.7	Groenzones	19.
2.8	Fietsroutes	19.
2.9	Bomenstructuurkaart	20.
3	Uitwerking structuurtypen	21.
3.1	Structuurtypen	21.
3.2	Bomenstructuurkaart	21.
3.3	Uitgangspunten aanleg, behoud en beheer	22.
	<i>Structuurtype 1 Hoofdontsluiting</i>	24.
	<i>Structuurtype 2 Ontsluiting dorpskernen</i>	28.
	<i>Structuurtype 3 Wijkontsluiting (breed)</i>	32.
	<i>Structuurtype 4 Wijkontsluiting (smal)</i>	36.
	<i>Structuurtype 5 Woonstraat (bomenrij)</i>	40.
	<i>Structuurtype 6 Woonstraat (beeldbepalende boom)</i>	42.
	<i>Structuurtype 7 Bedrijventerrein</i>	44.
	<i>Structuurtype 8 Pleinen</i>	48.
	<i>Structuurtype 9 Groenzones</i>	50.
	<i>Structuurtype 10 Fietsroutes</i>	52.
3.4	Impact bomenstructuurplan	54.
4	Aanbevelingen en vervolgacties	57.
	Verklarende woordenlijst	59.
	Bijlage 1 Assortimentslijst	60.

Inleiding

In opdracht van de gemeente Someren is door Copijn Boomspecialisten uit Utrecht het bomenstructuurplan voor de gemeente Someren opgesteld. Dit plan vormt een centraal element in het bomenbeleidsplan dat in het 4^e kwartaal van 2008 tot stand komt. Het plangebied omvat alle wegen binnen de bebouwde kom en de belangrijkste wegen tussen de vier kernen.

Voorafgaand aan het bomenstructuurplan is een beleidsvisie opgesteld waarin in grote lijnen is uitgewerkt hoe de gemeente in de toekomst met haar bomenbestand om zal gaan. Belangrijke elementen uit deze beleidsvisie zijn het aanpakken van overlast, het opstellen van een nieuwe bomenverordening en de communicatie van het beleid, zowel intern als richting de burger.

Welke rol heeft het bomenstructuurplan binnen het bomenbeleid van Someren?

Bomenbeleid binnen een gemeente speelt zich af op verschillende niveaus zoals stedelijke ontwikkeling, vergunningen en handhaving, plaatselijke verordening en het creëren en beheren van een gezonde en groene leefomgeving. Dit betekent, dat voor een omvattend bomenbeleid verschillende beleidsdocumenten noodzakelijk zijn, die op de beleidsvisie gebaseerd zijn en in een onderlinge samenhang staan.

Het bomenstructuurplan heeft hierin een centrale rol. De gemeente laat in dit plan haar keuzes voor de toekomstige ontwikkeling van haar bomenbestand zien. De gemaakte keuzes zijn gebaseerd op een analyse van het huidige bomenbestand en de mogelijkheden, die zich voor de toekomst bieden.

Er is onderscheid gemaakt tussen 10 verschillende structuurtypen. Deze zijn in het bomenstructuurplan nader beschreven en in beeld gebracht.

Niet alle bomen hebben in de toekomst dezelfde beleidsstatus. Bij bomen langs hoofdontsluitingswegen (primaire en secundaire structuur) en op bijzondere plekken verplicht de gemeente zich tot een verhoogde inspanning met betrekking tot behoud en beheer, terwijl bij de overige bomen een reguliere aanpak gehanteerd wordt.

Op diverse afdelingen van de gemeentelijke organisatie spelen bomen een rol. Zonder goed beleid worden keuzes vaak ad-hoc gemaakt. Als onvoldoende duidelijk is welke randvoorwaarden bomen (boomsoorten) stellen aan een goede standplaats en beheer, kunnen er ongewenste keuzes gemaakt worden die vaak ten koste gaan van de boom. Wanneer er duidelijke kaders geschetst worden ontstaat er duidelijkheid en kunnen keuzes gemaakt worden die aansluiten bij de visie van de gemeente "Kiezen voor Kwaliteit". Het groenstructuurplan geeft ten aanzien van gewenste structuren duidelijkheid over de gewenste eindbeelden van de structuurtypen die in de gemeente Someren te onderscheiden zijn.

Afhankelijk van de wegprofielen en functies van de weg is het gewenste boomtype (1e, 2e of 3e grootte) bepaald. Bomen van de eerste (en tweede) grootte zijn bomen die voor de lange termijn aangeplant worden. Een omlooptijd van vele tientallen jaren wordt hierbij nagestreefd. Om deze leeftijd te kunnen bereiken dient de inspanning tot het behoud van deze bomen hoog te zijn.

Vanuit beheer oogpunt wordt er vanwege de verhoogde gevaarstelling (langs doorgaande, vaak drukke wegen) intensief onderhoud gepleegd. Bij bouwwerkzaamheden nabij bomen, reconstructies, graafwerkzaamheden, rioolvervangingen etc, wordt een Bomen Effect Analyse (BEA) verplicht gesteld. Hierdoor wordt er “verplicht” gekeken naar de consequenties voor de boom(structuur) en wordt er bij negatieve invloeden voor de boom naar alternatieven gezocht die er toe kunnen leiden dat de boom(structuur) intact blijft en de geplande werkzaamheden/ toepassingen ook gerealiseerd kunnen worden. De technische mogelijkheden zijn legio, maar omdat elke situatie op zichzelf staat, zal er altijd een afweging gemaakt moeten worden tussen inspanning, effect en kosten.

De gemeente brengt door het bomenstructuurplan haar ambitie in beeld: waar is het bomenbestand nu al op het gewenste beeld, waar moet het in de toekomst nog worden ontwikkeld of verbeterd?

Door gericht te investeren in kwaliteit en duurzaamheid van de bomenstructuren gaat het bomenbestand van Someren een mooie toekomst tegemoet. Het nieuwe bomenbeleid met het bomenstructuurplan als onderdeel ervan, levert hierin een belangrijke bijdrage.

Het bomenstructuurplan voorziet de gemeente Someren ook van informatie en beleidsuitgangspunten hoe en waar het bomenbestand ontwikkeld dient te worden om tot het gewenste eindbeeld te komen. Dit eindbeeld hangt nauw samen met de wens van de gemeente om het bomenbestand beter te laten aansluiten op de stedenbouwkundige structuur van de gemeente zodat deze als zodanig wordt versterkt.

Op basis van de stedenbouwkundige status en verkeersfunctie van wegen waarlangs bomen staan is een indeling in primaire, secundaire en tertiaire structuren gemaakt.

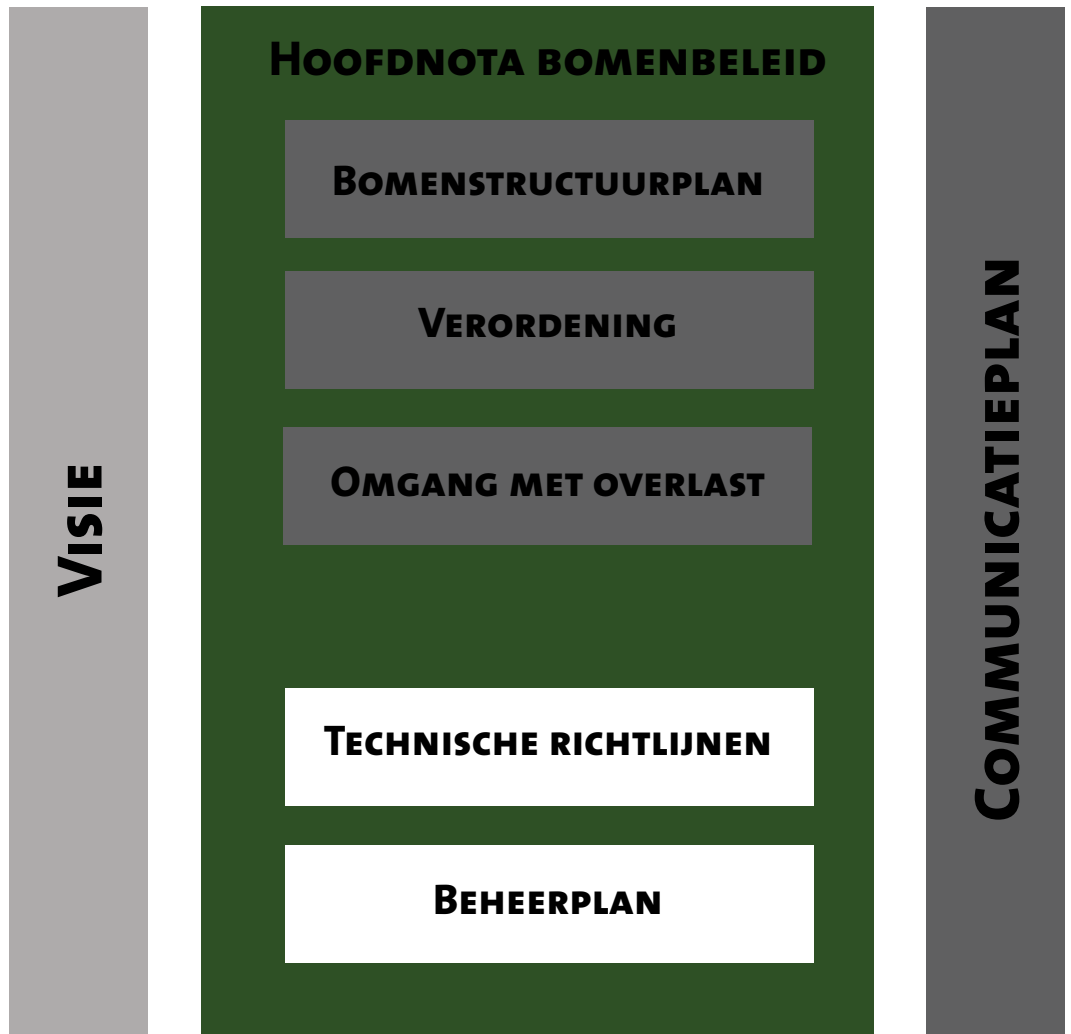
In de uitwerking van het bomenstructuurplan is de nadruk gelegd op de primaire en secundaire boomstructuren. Dit zijn immers de “groene aderen” van de gemeente die voor lange termijn aangelegd en beheerd worden.

De tertiaire structuren (in feite alle woonstraten) zijn niet tot op straatniveau in het structuurplan opgenomen. Hiervoor is de onderlinge variatie binnen deze structuren te groot.

Wel zijn alle straten in de tertiaire structuur meegenomen in de inventarisatie zodat ook hier alle relevante informatie voorhanden is. Deze gegevens zullen gebruikt worden voor het bomenbeheerplan en hierin worden opgenomen.

Het bomenstructuurplan is sterk visueel van karakter. Hierdoor is het mogelijk om onderdelen van het plan in het vervolg geschikt te maken voor beleidscommunicatie.

In het onderstaande schema is afgebeeld uit welke onderdelen het bomenbeleid van de gemeente Someren bestaat en in welke onderlinge samenhang deze staan.

- Reeds door de gemeenteraad vastgesteld
- Nog door de gemeenteraad vast te stellen
- Ambtelijke uitwerking, behoeft geen vaststelling door de gemeenteraad

Uitleg onderdelen bomenbeleid

Visie	De wijze waarop Someren met haar bomen wil omgaan is reeds vastgelegd in een visie. De kern van het nieuwe beleid is "kiezen voor kwaliteit"
Hoofdnota Boombeleid	De integrale uitwerking van het totale boombeleid als samenhangend en overkoepelend document. Het document is de vertaling van de visie met verwijzing naar de uitwerkingen in de apart uit te werken modules en is de basis voor het toekomstige boombeleid van de gemeente Someren.
Boomstructuurplan	Uitwerking van de boomstructuren van de gemeente Someren
Verordening	Herziening van de APV met als onderdeel kapverordening. Onderdeel van de verordening is opstellen van een beschermingswaardige bomenlijst. Overige onderdelen zijn o.a. herplantplicht, bomenfonds, schaderegeling en vergoedingen, Bomen Effect Analyse etc.
Omgang met overlast	Een beschrijving van de verschillende typen overlast en hoe de gemeente hier in de toekomst mee om dient te gaan.
Technische richtlijnen	Praktisch en overzichtelijk handboek dat als los document wordt opgesteld en dient als leidraad bij nieuwe aanleg, bomen en bouwen, technische mogelijkheden.
Beheerplan	Het beheerplan is een praktische uitwerking van de hoofdnota boombeleid en het bomenstructuurplan
Communicatieplan	De relevante aspecten uit het integrale boombeleid wordt uitvoerig gecommuniceerd. De wijze waarop wordt in het communicatieplan vormgegeven. Communicatie en betrokkenheid spelen bij alle onderdelen een grote rol.

1 Uitgangspunten bomenstructuurplan

In dit hoofdstuk wordt de basis gelegd voor het uiteindelijke bomenstructuurplan. Het belangrijkste uitgangspunt voor het bomenstructuurplan is de, in december 2007, vastgestelde beleidsvisie. Het doel uit de beleidsvisie is:

Zorgen voor een bomenbestand in de gemeente Someren dat optimaal en duurzaam bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving.

De belangrijkste punten uit de visie die voor het bomenstructuurplan relevant zijn:

- De voorkeur gaat uit naar een paar mooie, oude bomen op markante plekken in plaats van een hele laan met probleemexemplaren.
- Kwaliteit gaat voor kwantiteit.
- Overlast voorkomen is beter dan genezen.
- Bomen zijn belangrijk voor Someren en haar bewoners.

De beleidsvisie zal als leidraad dienen voor het opstellen van het plan. Verder zullen de belangrijkste gegevens uit de inventarisatie en analyse in de volgende paragrafen worden besproken.

1.1 Algemeen

Het fundament van het bomenstructuurplan is de landschappelijke en bebouwingsstructuur van de gemeente. De gemeente Someren ligt op de zandgronden in Zuidoost Brabant. De gemeente bestaat uit vier bebouwingskernen, Someren, Someren-Eind, Someren-Heide en Lierop in een overwegend agrarisch landschap. De kernen staan in verbinding met elkaar door plattelandswegen in het buitengebied en de rondweg rondom Someren.

Het plangebied omvat de boomstructuren in de bebouwde kom en langs de verbindingswegen.

1.2 Analyse wijkstructuur

Op de kaart op de volgende pagina is de globale opbouw van de dorpskernen weergegeven. De donker rode vlakken geven de oude bebouwingskernen en linten aan, de steeds lichter wordende vlakken de verschillende woonwijken deze zijn op bouwjaar gesorteerd, het lichtste vlak geeft de huidige nieuwbouwlocaties aan. Het bedrijventerrein is apart aangegeven.

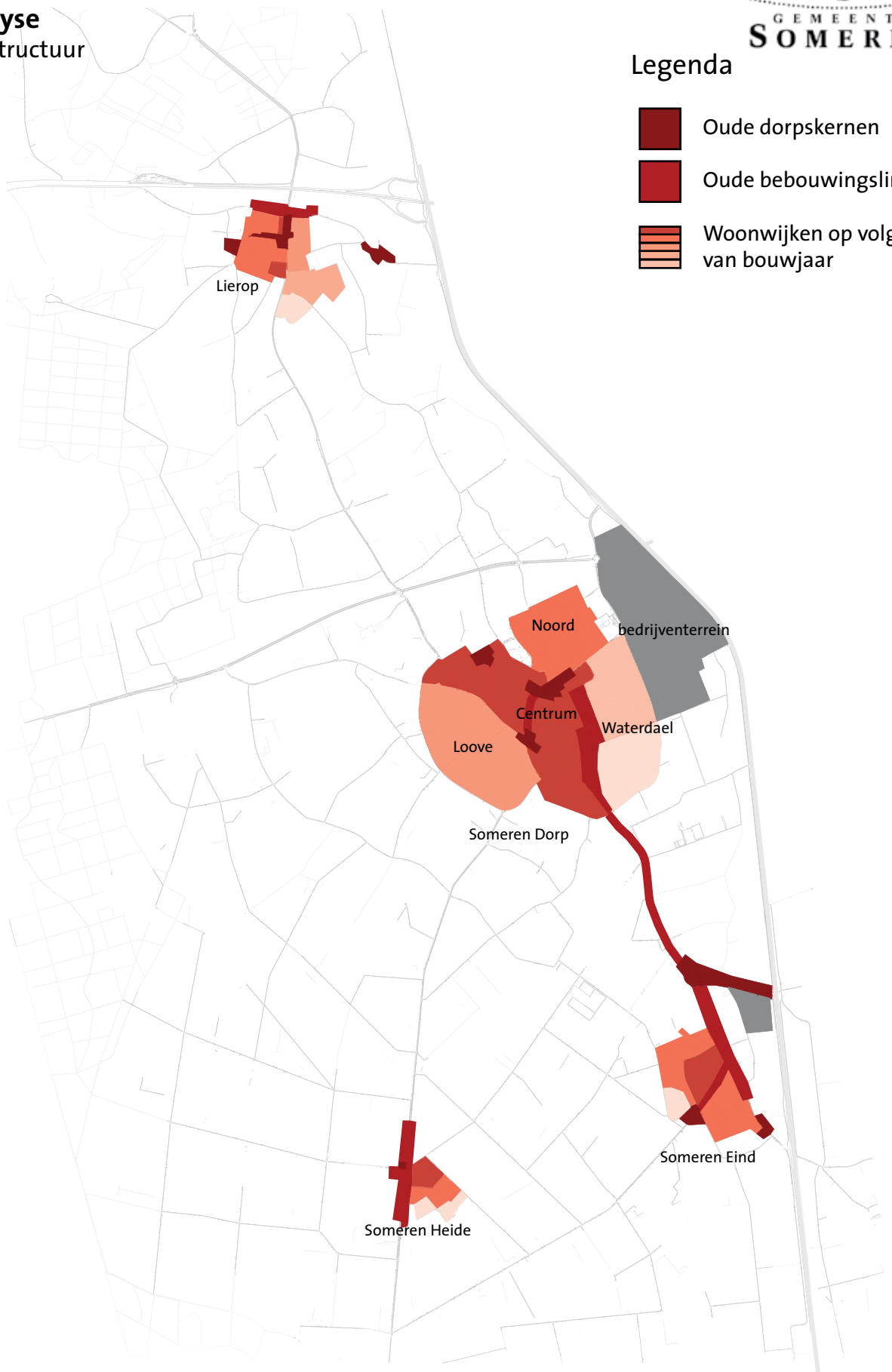

Analyse wijkstructuur

Legenda

- Oude dorpskernen
- Oude bebouwingslinten
- Woonwijken op volgorde van bouwjaar

1.3 Analyse wegenstructuur

De wegen zijn, in overleg met de gemeente, op basis van hun gebruiksfunctie en –intensiteit in verschillende categorieën ingedeeld. Deze categorieën vormen de basis voor de indeling van de bomenstructuur.

De volgende hoofdcategorieën worden onderscheiden:

Primaire wegen

De primaire structuur staat in verbinding met de provinciale wegen en vormt de hoofdontsluiting van het dorp/gemeente.

Secundaire wegen

De secundaire structuur verbindt vanuit de primaire structuur de hoofdontsluiting van de wijken.

Tertiaire wegen

De tertiaire structuur staat in verbinding met de secundaire structuur of met de primaire structuur. Deze structuur wordt gevormd door de woonstraten.

Fietsroutes

Onder deze structuur vallen de fietsroutes die niet naast een weg liggen.

In de kaart op de volgende pagina is de onderverdeling van de wegen weergegeven.

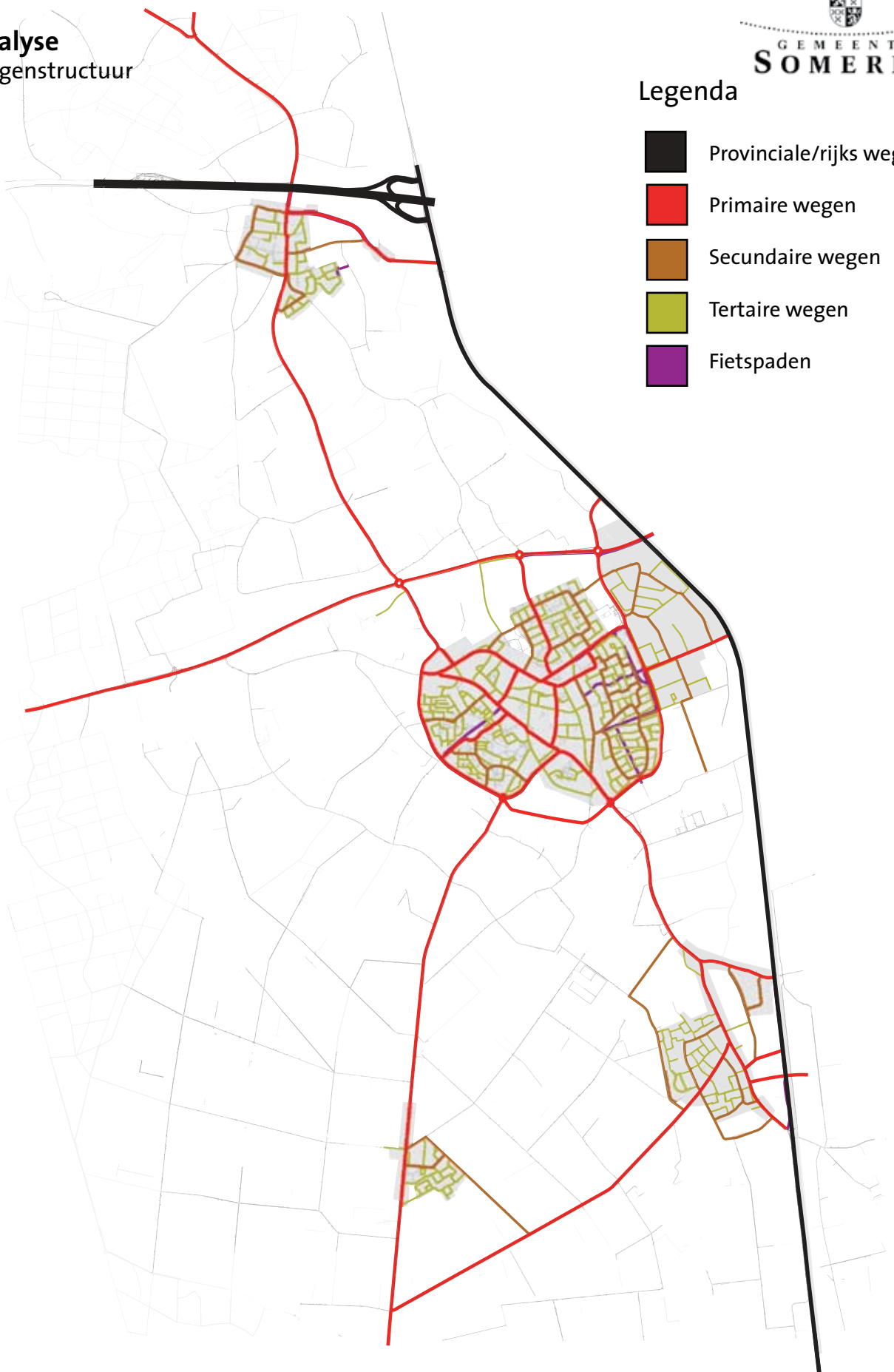

Analyse Wegenstructuur

Legenda

- Provinciale/rijks wegen
- Primaire wegen
- Secundaire wegen
- Tertiaire wegen
- Fietspaden

1.4 Analyse huidige bomenstructuur

Voor de primaire en secundaire wegen is er gekeken naar de huidige staat van de bomenstructuur. Hierbij zijn de lanen, parken en pleinen opgenomen. Op de kaart is te zien hoe de opbouw van de lanen is en waar de belangrijkste parken en pleinen liggen.

Bomenstructuur

De bomenstructuur is geïnventariseerd op basis van boomsoort en volledigheid, dit wil zeggen of de structuur worden geflankeerd door aaneengesloten bomenrijen of dat er sprake is van gaten in de rijen. Verder is op straatniveau gekeken naar de kwaliteit van de bomen, toekomstverwachting, mogelijk overlast, standplaats en kwaliteit van de standplaats. Deze gegevens hebben als basis gedient voor de analyse en zullen verder gebruikt worden voor de uitwerking van het beheerplan.

Primaire bomenstructuur.

De bomenstructuur langs de primaire wegen bestaat uit eik en linde. Buiten de bebouwde kom en langs de rondweg staan eiken aan beiden zijde van de weg. Verschillende lanen zijn niet meer intact doordat bomen zijn wegvallen of dat er onvoldoende ruimte is voor bomen van de eerste grootte.

In de primaire bomenstructuur binnen de bebouwde kom staan er over het algemeen lindes en eiken. De laanbeplanting langs deze wegen heeft te maken met slechte groeiomstandigheden door onder andere de aanwezigheid van parkeervakken en inritten.

De Boerenkamplaan en de Provinciale weg worden in deze paragraaf apart behandeld. De rede hiervoor is dat ze beide een afwijkend beeld hebben vergeleken met de overige primaire wegen.

De Boerenkamplaan is de verbindingsweg tussen Someren en Someren Eind. Langs de weg staan amper bomen. De oorzaak hiervan is een slechte afwatering van de groenstrook die opgesloten ligt tussen de rijbaan en het fietspad. De groenstrook is hierdoor erg nat. De wens is om hier een aaneengesloten structuur te ontwikkelen. Om deze te realiseren zullen er maatregelen moeten worden genomen die de groenstrook geschikt maken voor een duurzame boombeplanting. Deze maatregelen zijn nader te bepalen na een groeiplaatsonderzoek

De Provinciale weg loopt van Someren naar Heeze. Langs deze weg zijn recent berken aangeplant, een verwijzing naar landschappelijk onontgonnen gebied. Deze beplanting met berken wordt elders niet aangetroffen.

Secundaire bomenstructuur.

Op de kaart is ook de boombeplanting van de secundaire wegen aangegeven. Er is hier sprake van een gevarieerder beeld dan bij de primaire wegen. Dat geldt zowel voor de soortenvariatie als de wijze waarop de bomen zijn aangeplant. Dit heeft met name te maken door grote verschillen in het lokale wegprofiel.

In het soortgebruik op wijkniveau is wel een verband terug te zien. In een aantal wijken is er langs de secundaire wegen voor één soort gekozen waardoor de boombeplanting kenmerkend wordt voor de wijk. Goed voorbeeld hiervan is Noord met een dominante beplanting van esdoorn.

Analyse

Huidige bomenstructuur langs primair en secundaire wegen

Legenda

- Huidige bomenstructuur *Primair*
- Huidige bomenstructuur *Secundair*
- Groenzones
- Water

Groenzones

Op de kaart zijn een aantal parken en groenzones ingetekend die een belangrijk stempel drukken op de bomenstructuur in de kernen. Deze zones zijn bovendien waardevol als recreatiegebied en belangrijk voor het natuurlijke karakter van de kernen.

Pleinen

Pleinen vormen een belangrijk sociaal en stedenbouwkundig element en krijgen karakter door imposante en markante bomen. In de gemeente Someren is hier niet altijd sprake van.

Markante bomen

De bomen die onder deze categorie vallen zijn groot, karakteristiek en hebben een beeldbepalende functie. Op korte termijn zal er een speciale inventarisatie plaatsvinden van markante bomen door verschillende partijen.

2 Visie bomenstructuur

Vanuit de analyse is een visie opgesteld voor de bomenstructuur. Deze visie sluit aan op de vastgestelde beleidsvisie.

2.1 Duurzaam bomenbestand

In de beleidsvisie is sterk naar voren gekomen dat de gemeente Someren wil investeren in een duurzaam bomenbestand. De gemeente en bewoners kiezen beide liever voor een wat kleiner aantal fraaie en gezonde bomen met een lange levenscyclus dan een hele straat vol probleemexemplaren.

In wijken waar op basis van beschikbare ruimte beperkte mogelijkheden zijn voor het planten van sterke doorlopende structuren zoals bomenrijen is het bovenstaande principe in bijzondere mate van toepassing. In dergelijke gebieden is het gewenst om op strategische punten markante bomen te plaatsen. Deze bomen blijven zo vanuit verschillende punten in het zicht, terwijl zij niet per se voor de eigen huisdeur moeten staan. Het groene karakter van de gemeente kan zo gewaarborgd en in sommige gebieden zelfs versterkt worden.

Voor het ontwikkelen van een duurzaam bomenbestand is het van belang dat de keuze van de boomsoort afgestemd wordt op de plaatselijke groeiomstandigheden. Denk hierbij aan beschikbare doorwortelbare ruimte, kroondiameter, grondwaterstanden, kabels en leidingen, stabiliteitsruimte etc. De eisen die gesteld worden aan een goede groeiplaats worden uitgewerkt in de module technische eisen. Hierdoor wordt voorkomen dat bomen op een niet geschikte plaats komen te staan en voor overlast zorgen.

2.2 Assortimentskeuze

Bomen vervullen meerdere functies binnen het stedelijke gebied, de belangrijkste zijn in de beleidsvisie al genoemd. Om deze functies goed te vervullen is verscheidenheid aan bomen van belang. Elke boomsoort heeft zijn eigen kwaliteiten.

In het kader van “Kiezen voor Kwaliteit” is het van belang dat er voor elke straat wordt overwogen welke boom het beste binnen het profiel past. Hierbij moet onder andere gekeken worden naar de beschikbare ondergrondse- en bovengrondse ruimte. Alleen op deze manier is het mogelijk om het gewenste duurzame bomenbestand te realiseren. Verder draagt de juiste keuze van een boomsoort in de toekomst bij aan het voorkomen van vele problemen. De huidige overlast is in de meeste gevallen te wijten aan een verkeerde soortkeuze. Het bomenstructuurplan geeft hier sturing aan door geschikte boomsoorten per structuurtype te noemen. In de bijlagen is een assortimentslijst opgenomen met boomsoorten die toepasbaar zijn. Deze lijst dient elk jaar geactualiseerd te worden. Door voortdurende veranderingen in sortimenten en variëteiten ontstaan steeds verder ontwikkelde soorten die minder ziekte of ongedierte gevoelig zijn. Verder speelt klimaatsverandering een belangrijke rol. Hierdoor worden bepaalde soorten in de toekomst wellicht ongeschikt terwijl andere soorten beter op zijn plaats zijn. Bij het actualiseren van de lijst dient een bomendeskundige geraadpleegd te worden.

2.3 Bomenstructuur langs primaire wegen

Gemeente Someren wil de uitstraling van een plattelandsgemeente behouden en versterken. Karakteristieke boomgeslachten binnen deze plattelandsgemeente zijn in de huidige situatie eik (verwijzing naar agrarisch gebied), linde (karakteristieke dorpsboom) en berk (verwijzing naar landschappelijk onontgonnen gebied). Ook in de toekomst is het gewenst dat deze boomsoorten de primaire wegen begeleiden. Door hier een consequente soortkeuze door te zetten ontstaat een duidelijkere en beter herkenbare verbinding tussen de bomen- en wegenstructuur. Hierdoor wordt ook de onderliggende stedenbouwkundige structuur van de gemeente beter waarneembaar.

De voorkeur van de gemeente Someren gaat uit naar inheemse boomsoorten, omdat deze het beste binnen het beeld van een plattelandsgemeente passen. Op dit moment zijn er veel problemen gesignaleerd bij linde en eik, beide inheems. De meeste lindes hebben te kampen met bladluisaantasting met sterke overlast door honingdauw als gevolg. Ook eiken veroorzaken overlast, met name door vallende vruchten en bladeren. Daarnaast is ook bij eik sprake van aantasting door bladluis en druipen. Een specifiek probleem bij eik is tevens de aantasting door de eikenprocessierups, die gevaar voor de volksgezondheid oplevert en bestreden moet worden.

Om in de toekomst het gewenste beeld te behouden en te versterken en om de bestaande vormen van overlast zo goed mogelijk tegen te gaan, zal er afgeweken moeten worden van de strikte eis om inheemse boomsoorten toe te passen. Er bestaan verschillende eiken- en lindesoorten die geen tot weinig last hebben van de boven genoemde problemen.

Voor de zomereik binnen de bebouwde kom is er een goede inheemse vervanger, de wintereik (*Quercus petraea*), die niet of weinig wordt aangetast door de processierups en nagenoeg dezelfde habitus vertoont als de zomereik. Om belangrijke punten te markeren en in overgangzones kunnen ook nog andere eikensoorten worden ingezet. Deze hebben geen last van processierups en dragen bij aan een gevarieerder straatbeeld.

Voor de linde is er geen zuiver inheemse vervanger die niet door bladluis wordt aangetast. Op locaties waar verkeersfuncties samenkomen maar toch van beplanting met lindes wordt uitgegaan, moet daarom het assortiment worden verbreed met andere lindesoorten en cultivars, die geen of weinig last hebben van druipen. Dit komt in eerste instantie neer op het gericht toepassen van Zilverlinde (*Tilia tomentosa*) en Amerikaanse linde (*Tilia americana*) met verschillende cultivars van beide soorten.

Er zijn verschillende alternatieven tegen het licht gehouden om niet met eik en linde maar met andere inheemse boomsoorten te werken. Op basis van de al aanwezige boomstructuren en het refereren naar de historische erfenis is echter ervoor gekozen om consequent te blijven in de keuze van de hoofdgeslachten en wat meer variatie toe te staan bij de invulling van soorten en cultivars. In de toekomst is het mogelijk dat deze soorten en cultivars veranderen wanneer er nieuwe cultivars op de markt komen. Dit sluit het beste aan bij het uitgangspunt en het te ontwikkelen beeld van Someren.

2.4 Bomenstructuur langs secundaire wegen

In de beleidsvisie staat beschreven dat de gemeente Someren meer diversiteit in haar bomenbestand wil. Langs de secundaire wegen is hier ruimte voor. Om een herkenbare bomen- en wegenstructuur te ontwikkelen is het bij wegen van deze categorie wel van belang dat er in één straat maar één boomsoort wordt toegepast. Wanneer er in een straat meerdere boomsoorten door elkaar worden gebruikt ontstaat een ongewenst chaotisch beeld.

De keuze van een boomsoort in een straat is afhankelijk van meerdere factoren zoals bijvoorbeeld beschikbare ruimte (bovengronds en ondergronds) gebruik en functie van de straat/gebied. Een indicatie van toe te passen boomsoorten is opgenomen in bijlage 1. De lijst dient periodiek geactualiseerd te worden aan actuele inzichten en ervaringen.

2.5 Bomenstructuur langs tertiaire wegen

In de tertiaire wegen kan verder worden gegaan met het toepassen van diverse soorten en cultivars om het straatbeeld gevarieerder en aantrekkelijker te maken. Bij deze wegen is in de huidige situatie sprake van veel overlast.

In de toekomst moet dit worden voorkomen door een bewuste boomsoortkeuze. Anderzijds moet er rekening worden gehouden met de seizoensbeleving van bewoners. Bomen dragen hier sterk aan bij.

In de gebieden met tertiaire wegen is het vooral van belang één grote boom van goede kwaliteit meer waarde heeft dan enkele kleine bomen met een matige kwaliteit.

2.6 Pleinen en bijzondere plekken

Bomen dragen sterk bij aan de beleving van een plein. De pleinen zijn vaak knoop- en aansluitpunten binnen de bomenstructuur. Hier mogen juist bewust bijzondere en markante bomen worden neergezet, die elders in het dorp niet voorkomen en die uit kunnen groeien tot grote en beeldbepalende bomen. Hier mag op zich uit het hele beschikbare bomenassortiment worden geput, waarbij rekening gehouden moet worden met de standplaatseigenschappen en de bijzondere genius loci.

Dezelfde insteek als voor pleinen geldt ook voor bijzondere locaties in het dorp. Deze worden met bijzondere bomen gemarkeerd.

2.7 Groenzones

Groenzones hebben een groot aandeel in de bomenstructuur. De bomenlanen en -rijen zijn de lijnen binnen de structuur, de groenzones vormen de vlakken. Groenzones hebben meerdere functies binnen de bomenstructuur: esthetisch, recreatief en ecologisch. Ten behoeve van deze functies dienen de groenzones ingericht te worden.

2.8 Fietsroutes

De vrij liggende fietsroutes worden in de toekomst begeleid door laanbeplanting. Een voorbeeld is het fietspad door Waterdael wat begeleidt wordt door moeraseiken. Fietsers kunnen zich door een groen lint door de gemeente bewegen.

3 Uitwerking structuurtypen

Met de visie en de daaraan voorafgaande analyse als basis wordt in dit hoofdstuk het toekomstbeeld geschetst. Dit wordt gedaan aan de hand van een bomenstructuurkaart en wensbeelden. De bomenstructuurkaart laat zien welke lanen al aan het wensbeeld voldoen en welke lanen nog ontwikkeld dienen te worden. De wensbeelden schetsen het toekomstbeeld van een structuurtype.

3.1 Structuurtypen

De volgende structuurtypen worden onderscheiden:

Primair

- Structuurtype 1: Hoofdontsluiting
- Structuurtype 2: Ontsluiting dorpskernen

Secundair

- Structuurtype 3: Wijkontsluiting (breed profiel)
- Structuurtype 4: Wijkontsluiting (smal profiel)

Tertiair

- Structuurtype 5: Woonstraat (bomenrij)
- Structuurtype 6: Woonstraat (beeldbepalende boom)

Overig

- Structuurtype 7: Bedrijventerrein
- Structuurtype 8: Pleinen en bijzondere plekken
- Structuurtype 9: Groenzones
- Structuurtype 10: Fietsroutes

De gedefinieerde structuurtypen worden in dit hoofdstuk uitgewerkt. De uitwerking heeft een sterk visueel karakter. Communicatie over de structuren is hierdoor eenvoudiger. Door middel van streefbeelden, profieltekekeningen, een overzichtskaart en foto's van de huidige situatie is het meteen duidelijk waar de betreffende structuren waargenomen en/of gewenst zijn. Apart van dit hoofdprincipe van de primaire, secundaire en tertiaire structuur worden het industriegebied, de van de rijweg losliggende fietspaden en de pleinen benoemd.

3.2 Bomenstructuurkaart

Op de bomenstructuurkaart zijn de huidige bomenstructuur en het uiteindelijke wensbeeld geïntegreerd waardoor duidelijk wordt waar de bomenstructuur al aan het wensbeeld voldoet en waar versterking of ontwikkeling gewenst is.

In de bomenstructuurkaart wordt onderscheid gemaakt tussen primaire en secundaire structuren. Daarnaast is nog een onderscheid gemaakt binnen deze categorieën op basis van verkeersfunctie (bij de primaire structuren) of de profielruimte (bij de secundaire structuren). Op basis van deze kaart wordt inzichtelijk waar de huidige bomenstructuur al voldoet aan het wensbeeld (doorgetrokken lijnen). Onderbroken lijnen duiden op trajecten waar de structuur nog versterkt of ontwikkeld moet worden.

In de uitwerking van het bomenstructuurplan wordt apart ingegaan op de tertiaire structuren (de woonstraten), waarbij onderscheid is gemaakt tussen straten met een breed en smal profiel. Hier is onderscheid in gemaakt omdat bij een smal profiel er buiten de functie eisen (trottoir-parkeerstrook-rijweg-trottoir) geen tot weinig ruimte is voor bomen en een ander beeld ontstaat.

Deze structuren zijn niet allemaal apart ingetekend omdat de toegevoegde waarde hiervan beperkt is. Daarnaast is een aantal andere structuurtypen benoemd die een belangrijk onderdeel zijn van de bomenstructuur, zoals pleinen, groenzones en fietsroutes.

3.3 **Uitgangspunten aanleg, behoud en beheer**

Bij de in hoofdstuk 3.1 voorgestelde structuurtypen wordt onderscheid gemaakt in structuurtypen met verhoogde en met reguliere inspanning tot behoud en beheer.

‘Kiezen voor Kwaliteit’ staat in de beleidsvisie bomen als uitgangspunt centraal. De kwaliteit wordt hierbij mede vertaald naar duurzaamheid, die zich onder andere in de nagestreefde minimale omlooptijd (de periode vanaf het planten tot en met het definitief verwijderen) van de bomen binnen deze structuren uitdrukt.

Een duurzame ontwikkeling bij bomen is slechts mogelijk, wanneer er aan meerdere aspecten voldaan wordt:

- Ruim en goed ingerichte groeiplaatsen, waarin de bomen het toekomstbeeld ook daadwerkelijk kunnen bereiken
- Een duidelijke beschrijving van de inspanning tot bescherming en behoud van de bomen in de bomenverordening
- Beheer en onderhoud gericht op stabiliteit, veiligheid en een goed beeld

De relatie tussen de groeiplaats en de (bovengrondse) ontwikkeling van bomen wordt in het Technisch Handboek (onderdeel beleidsvorming) nader toegelicht.

Voor bomen langs hoofdstructuren (structuurtypen 1, 2 en 3) en op bijzondere plekken en zichtlocaties (structuurtypen 6 en 8) wordt van een verhoogde inspanning tot behoud en beheer uitgegaan. Dit betekent, dat deze bomen een bijzondere en beschermde status krijgen toegewezen. Voor het geval dat er ontwikkelingen rond de bomen spelen die een mogelijke bedreiging vormen, wordt een Bomen Effect Analyse (BEA) als verplichte procedure in de Bomenbeleidsplan opgenomen. Hierdoor wordt per keer een integrale afweging gemaakt, waarbij de wens tot behoud en inpassing van bestaande bomen het uitgangspunt is. Ook in het beheer verdienen de bomen binnen deze structuren bijzondere aandacht. Naast de verplichte veiligheid langs hoofdontsluitingswegen worden boomtechnische maatregelen als bijvoorbeeld groeiplaatsverbetering, gerichte snoei en kroonverankering overwogen om de levensduur (omlooptijd) van de bomen te verlengen. Hoe gezonder het bomenbestand, hoe minder onderhoud noodzakelijk is.

Voor de overige gemeentelijke bomen geldt een reguliere inspanning tot behoud en beheer. Dit betekent echter niet dat hier nalatig mee wordt omgegaan. Op lange termijn zijn bomen, die gezond en zonder problemen langer dan hun nagestreefde minimale omlooptijd kunnen blijven staan, de beste investering in groen!

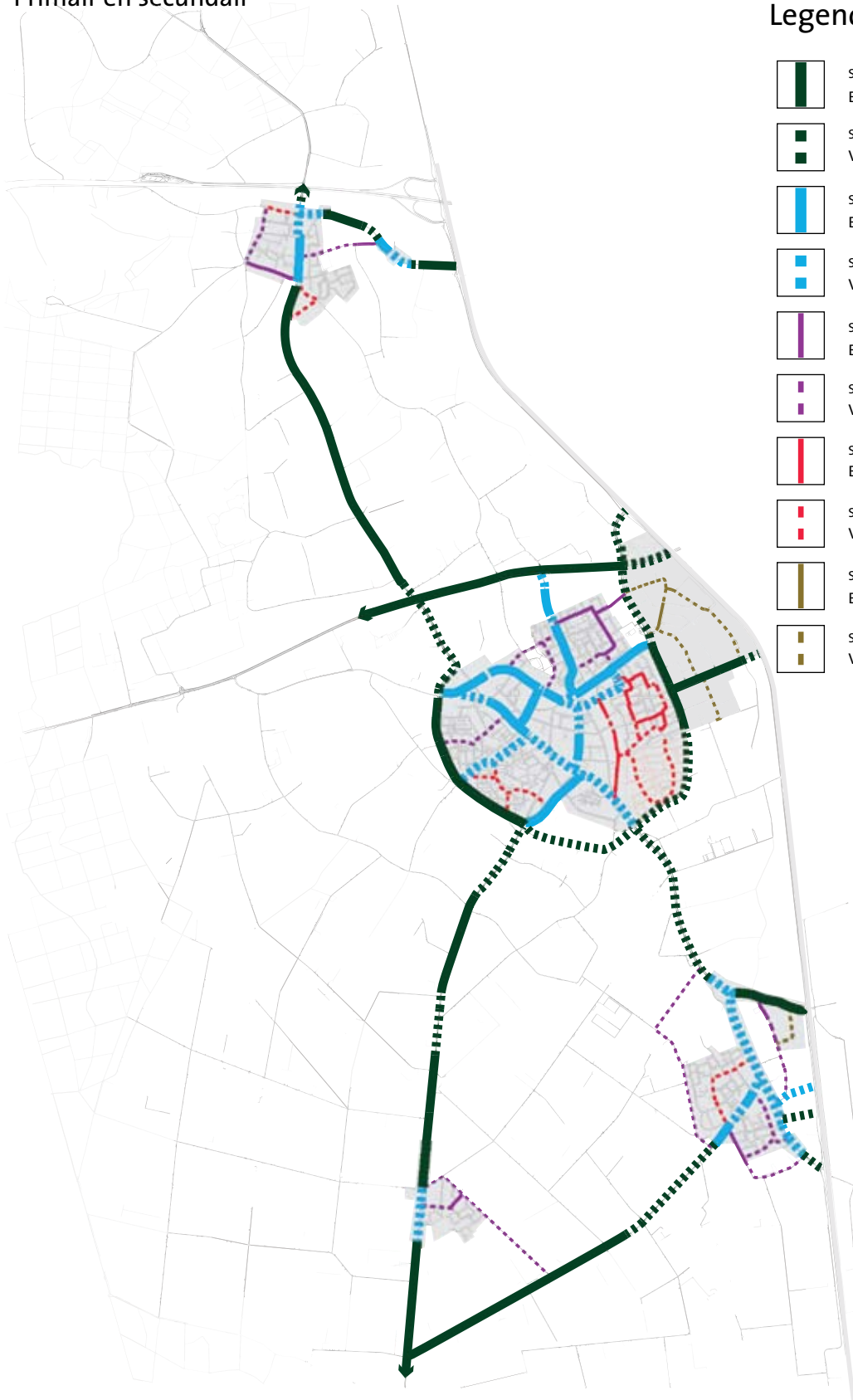

Bomenstructuurkaart

Primair en secundair

Legenda

- Structuurtype 1 Hoofdontsluitingswegen
Bestaand
- Structuurtype 1 Hoofdontsluitingswegen
Versterken/ontwikkelen
- Structuurtype 2 Ontsluiting dorpskernen
Bestaand
- Structuurtype 2 Ontsluiting dorpskernen
Versterken/ontwikkelen
- Structuurtype 3 Wijkontsluiting (breed)
Bestaand
- Structuurtype 3 Wijkontsluiting (breed)
Versterken/ontwikkelen
- Structuurtype 4 Wijkontsluiting (smal)
Bestaand
- Structuurtype 4 Wijkontsluiting (smal)
Versterken/ontwikkelen
- Structuurtype 7 Bedrijventerreinen
Bestaand
- Structuurtype 7 Bedrijventerreinen
Versterken/ontwikkelen

Primaire bomenstructuur

Structuurtype 1: Hoofdontsluitingswegen

Structuurkenmerken

De wegen die onder dit structuurtype vallen zorgen voor de volledige ontsluiting van de gemeente Someren. Hieronder vallen de verbindingswegen die de verschillende dorpskernen met elkaar verbind en de rondweg om Someren heen. Deze wegen zorgen ook voor een verbinding met de omliggende gemeenten. De opbouw van het wegprofiel bestaat uit een rijweg met aan beide zijde een berm. Bij een aantal wegen ligt een fietspad naast de rijweg.

Betreffende wegen

Verbindingswegen

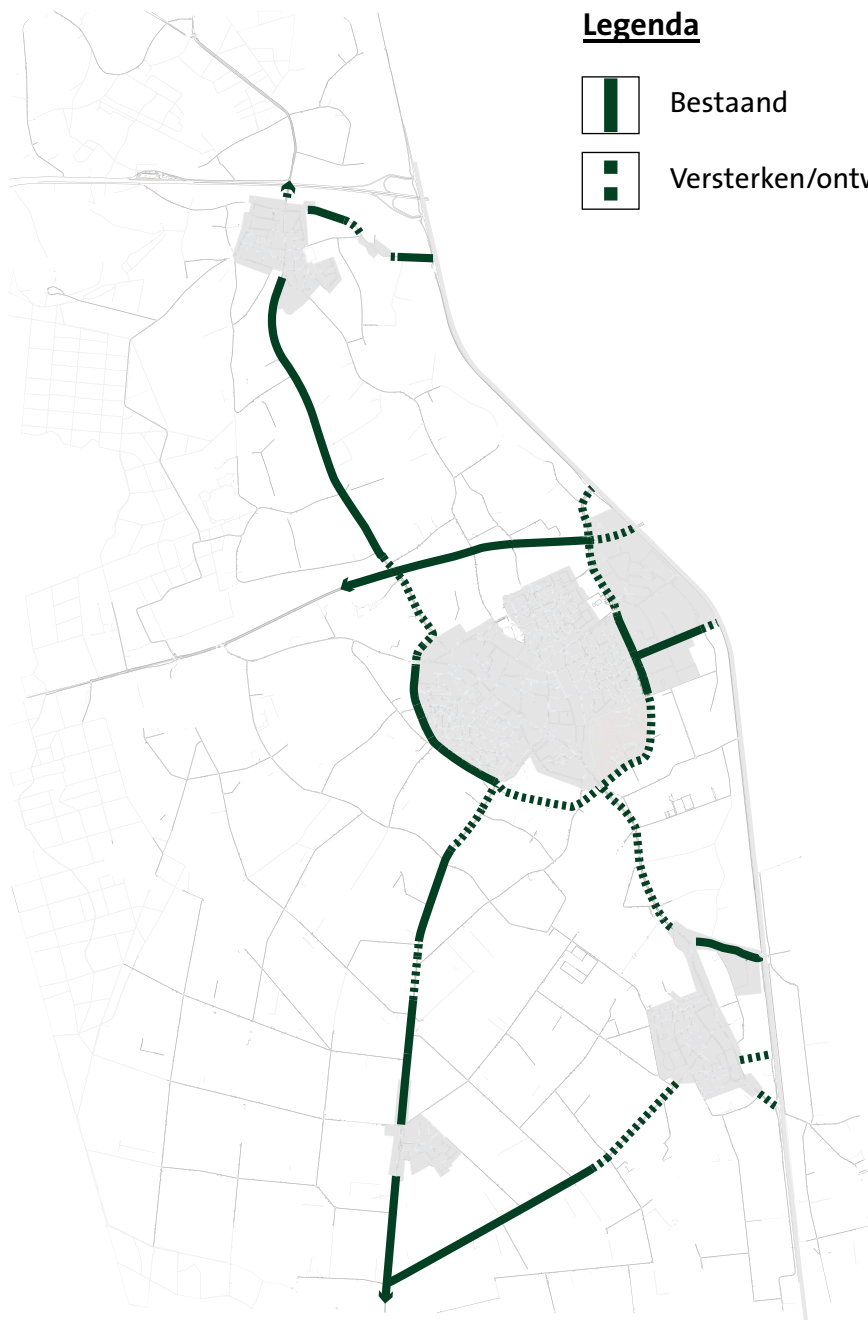
- Provinciale weg
- Nieuwendijk
- Somerenseweg
- Boerenkamplaan
- Lieropsedijk

- Steemertseweg
- Kerkendijk
- Laan ten Boomen
- Brugstraat

Rondweg Someren

- Loovebaan
- Burgermeester Roelslaan
- Witvrouwenbergweg
- Lage Akkerweg

Structuurkaart

Legenda

Bestaand

Versterken/ontwikkelen

Hoofdontsluitingswegen

Primaire bomenstructuur

Structuurtype 1: Hoofdontsluitingswegen

Wensbeeld

Onder dit structuurtype vallen drukke wegen die bewoners en bezoekers de dorpskern in- en uitleiden. Bomenrijen zorgen ervoor dat deze wegen een natuurlijke ontsluiting vormen. Aan weerszijden van de weg staan imposante bomenrijen tot in de kern van het dorp. De gebruiker waant zich onder een dak van bladeren.

Buiten de bebouwde kom en langs de rondweg staat één boomsoort waardoor de weg voor alle gebruikers herkenbaar wordt als een ontsluitingsweg. De boomsoort verandert zodra de weg de kern van een dorp binnengaat. Hierdoor ontstaat een duidelijke grens tussen het buitengebied en de bebouwde kom.

Laan ten Boomen; eiken in het buitengebied

Uitgangspunten

- De wegen worden begeleid door voornamelijk eiken
- Bomen van de eerste grootte
- Streven naar een aaneengesloten bomenrij
- Rotondes aanplanten met bomen ter markering
- Omlooptijd bomen (streefwaarde): minimaal 70 jaar, bij voorkeur langer
- Inspanning tot behoud: Hoog (Bomen Effect Analyse)

Profiel

Voorbeeld

Bovenaanzicht

Primaire bomenstructuur

Structuurtype 2: Ontsluitingswegen dorpskern

Structuurkenmerken

De kernontsluitingswegen lopen vanuit de kern richting de hoofdontsluitingswegen. Deze wegen variëren in profielopbouw. In de meeste gevallen kan de opbouw omschreven worden als een weg met aan één of aan beide zijden parkeervakken en inritten. Hierdoor wordt de groeiruimte voor bomen beperkt. De wegen hebben naast de functie van ontsluitingsweg ook een functie als woon- en winkelstraat.

Betreffende wegen

Someren

- Kanaalstraat
- Vaarselstraat
- Kerkstraat
- Van Gijsselstraat
- Spielheuvelstraat
- Floreffestraat
- Tuinstraat
- Laan ten Roode

- Ter Hofstadlaan
- Dorpsweg

Someren-Eind

- Sluisstraat
- Nieuwendijk
- Boerenkamplaan

Someren-Heide

- Kerkendijk

Lierop

- Laan ten Boomen
- Van Dongenstraat
- Somerenseweg

Structuurkaart

Legenda

Bestaand

Versterken/ontwikkelen

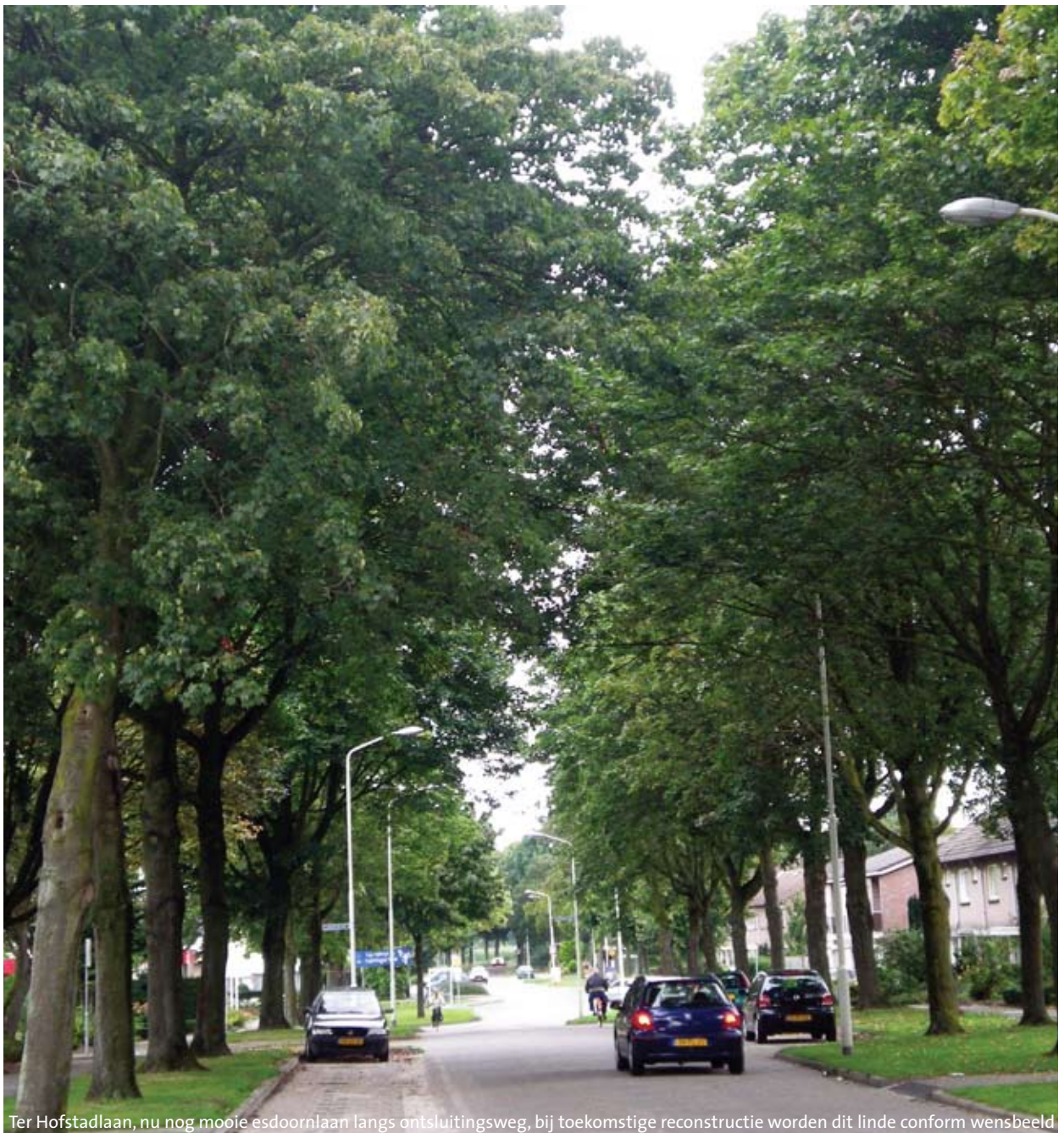
Primaire bomenstructuur

Structuurtype 2: Ontsluitingswegen dorpskern

Wensbeeld

Deze ontsluitingswegen hebben een plattelandskarakter doordat linde en eik het beeld domineren. Doordat er verschillende cultivars zijn toegepast, heeft het straatbeeld de gewenste variatie en is de overlast afgenomen. Bijzondere punten zijn duidelijk herkenbaar omdat er andere boomsoorten zijn toegepast dan elders in de straat.

Buiten de functie van verkeersgeleiding zorgen deze bomen voor een natuurlijke verbinding met de hoofdontsluitingswegen. De bomen vormen een groene wand die de weg begeleidt.

Ter Hofstadlaan, nu nog mooie esdoornlaan langs ontsluitingsweg, bij toekomstige reconstructie worden dit linde conform wensbeeld

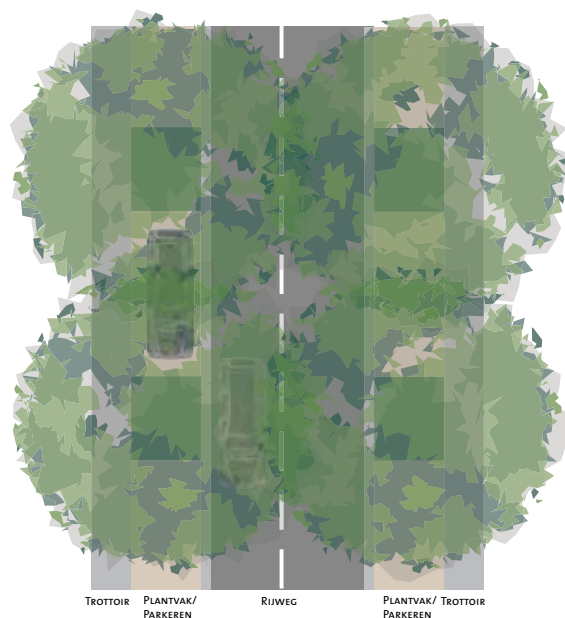
Uitgangspunten

- Toepassen van eik en linde
- Bomen van de eerste grootte
- Bijzondere punten markeren met andere boomsoort/cultivar
- Streven naar een aaneengesloten bomenrij
- Omlooptijd bomen (streefwaarde): minimaal 70 jaar, bij voorkeur langer
- Inspanning tot behoud: Hoog (Bomen Effect Analyse)
- Streven naar bomenrijen aan weerszijde van de weg, bij beperkte ruimte bomen aan een zijde van de weg.

Profiel

Vooranzicht

Bovenaanzicht

Secundaire bomenstructuur

Structuurtype 3: Wijkontsluiting (breed profiel)

Structuurkenmerken

De wijkontsluitingswegen zorgen ervoor dat bewoners vanuit de diverse wijken snel op de ontsluitingswegen of rondweg kunnen komen. Het profiel van deze wegen verschilt sterk per wijk. Gemiddeld genomen bestaat het profiel uit een rijweg met parkeermogelijkheden aan één of beide zijden van de weg. In verschillende wegen liggen inritten aan de de weg. Door het brede profiel, is hier meestal voldoende ruimte voor bomen.

Betreffende wegen

Someren

- Acaciaweg
- Avennelaan
- Nachtegaallaan
- Hoevenstraat
- Craalweg
- Loostreeplaan
- Zuiderstraat
- Dr. Eijnattenlaan
- Hoevenstraat

Someren-Eind

- Van den Eijndenlaan
- Vaartje
- Harmonielaan
- Bennenbroekstraat
- Haagdoornweg
- Vlasstraat
- Lavallestraat

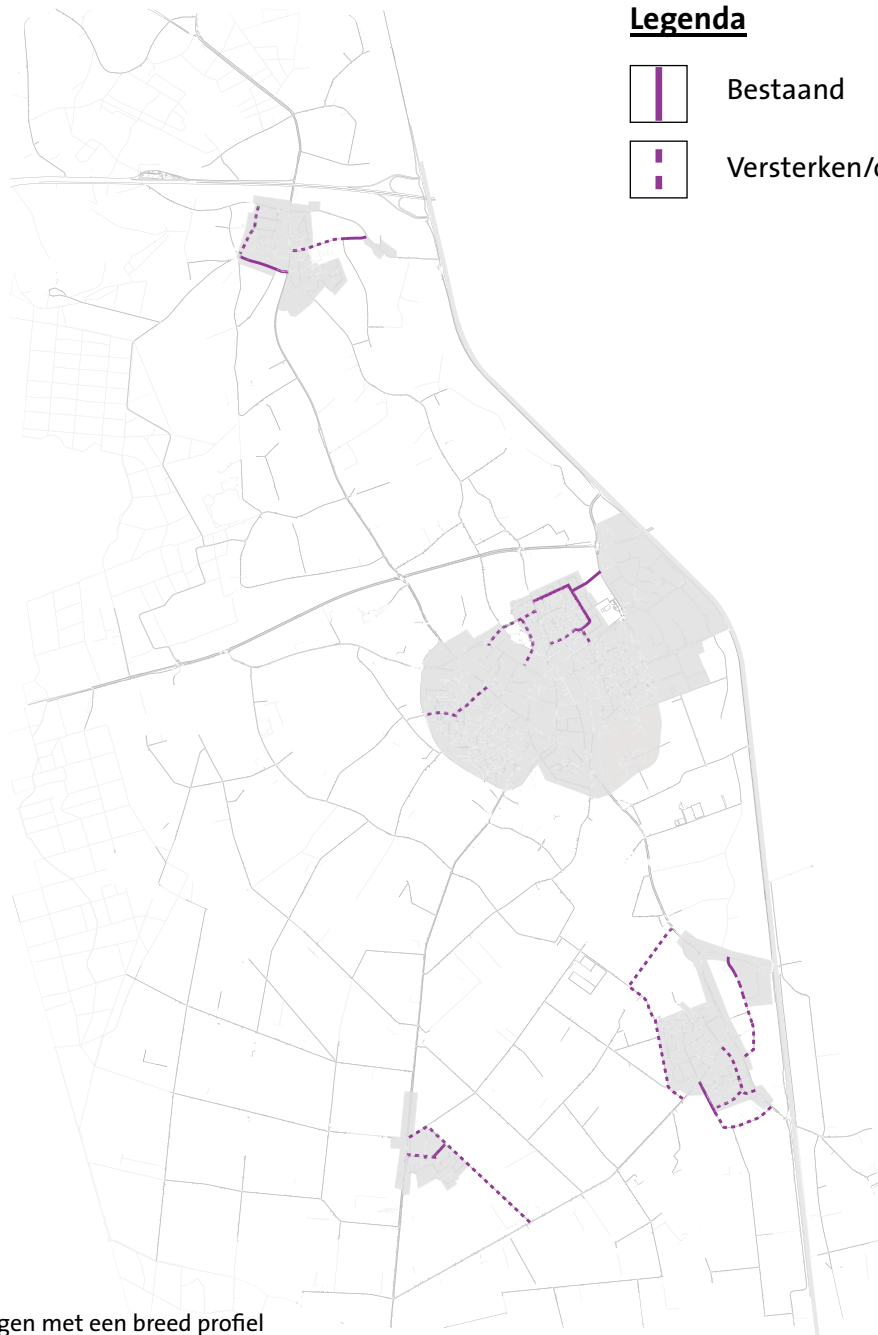
Someren-Heide

- Groeneweg
- Ploegstraat
- Brinkweg

Lierop

- Groenstraat
- Lijestraat
- Heesvenstraat

Structuurkaart

Legenda

Bestaand

Versterken/ontwikkelen

Wijkontsluitingswegen met een breed profiel

Secundaire bomenstructuur

Structuurtype 3: Wijkontsluiting (breed profiel)

Wensbeeld

Bomen staan in een groenstrook of in ruim ingerichte groeiplaatsen in een trottoir of parkeerstrook. De grootte van de bomen varieert afhankelijk van de beschikbare boven- en ondergrondse groeiruimte. In een straat staat één boomsoort wat een prettig en rustig straatbeeld oplevert. De bomen dragen bij aan een aangename woon en werkomgeving.

Nachtegaallaan, esdoorns (Someren Noord)

Secundaire bomenstructuur

Structuurtype 4: Wijkontsluiting (smal profiel)

Structuurkenmerken

Deze structuur is te vergelijken met structuurtype 3. Het verschil zit in de beschikbare groeiruumte voor bomen. Het profiel is bij deze wegen smaller waardoor de groeiruumte beperkt is en een ander straatbeeld zal ontstaan. Gemiddeld genomen bestaat het profiel uit een rijweg met parkeermogelijkheden en inritten aan één of beide zijden van de weg.

Betreffende wegen

Someren

- Fellenbeemd
- Biesveld
- Amer
- Wolfsveld
- Dommel
- Eendracht
- Keizerstraat

Someren-Eind

- Coöperatiestraat
- Kampstraat

Lierop

- Hogeweg

Structuurkaart

Legenda

Bestaand

Versterken/ontwikkelen

Secundaire bomenstructuur

Structuurtype 4: Wijkontsluiting (smal profiel)

Wensbeeld

In verband met het smalle wegprofiel staan in deze secundaire wegen hoofdzakelijk bomen van de derde en tweede grootte. De bomen vormen een bomenrij die het verkeer begeleidt. Door in een straat voor dezelfde boomsoort te kiezen, ontstaat het gewenste straatbeeld.

Waar onvoldoende ruimte is voor bomen in een rijverband, staat op een strategische plaats een markante boom die een beeldbepalende functie vervult in het straatbeeld. Hierdoor krijgen straten, waar nu geen of slechte bomen staan, toch het gewenste groene karakter. Voor deze markante bomen gelden de uitgangspunten van structuurtype 6.

Keizerstraat, door wegversmalling ruimte voor bomen

Uitgangspunten

- Boomsoort: haagbeuk
(indicatie) berk
els
- zelkova
amberboom
magnolia
- peer
zuileik
iep
- Bomen van de tweede en derde grootte en mogelijk zuil/vormbomen
- Soorten en cultivars conform assortimentslijst
- Voorkeur voor één boomsoort per straat
- Omlooptijd bomen(streefwaarde): minimaal 20-30 jaar, bij voorkeur langer
- Inspanning tot behoud: Regulier
- In straten waar onvoldoende ruimte is voor een duurzame bomenrij, 1 of meerdere beeldbepalende bomen aanplanten. Inspanning tot behoud: Hoog (BEA)

Profiel

Voorbeeld

Bovenaanzicht

Tertiaire bomenstructuur

Structuurtype 5: Woonstraat (bomenrij)

Structuurkenmerken

Onder dit structuurtype vallen de tertiaire wegen van de vier dorpskernen met voldoende ruimte zodat een enkele of incidenteel een dubbele bomenrij mogelijk is. Het wegprofiel van deze wegen bestaat uit een (smalle) rijweg met aangrenzende parkeervakken en/of inritten van huizen.

Wensbeeld

De straten worden gekenmerkt door bomen van de 2de of 3de grootte of zuilbomen die als rij zijn aangeplant. De bomen dragen in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid van de woonwijk. Verder zorgen de bomen voor de seizoensbeleving bij bewoners. De sierwaarde van de bomen verschilt in bloei, bladkleur en herfstkleur.

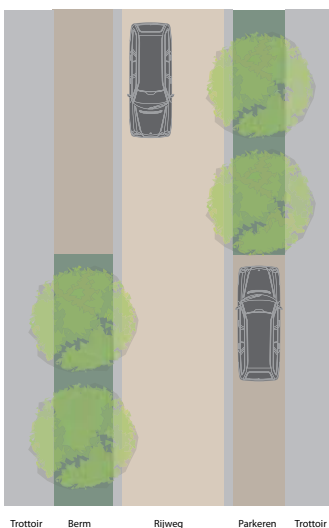
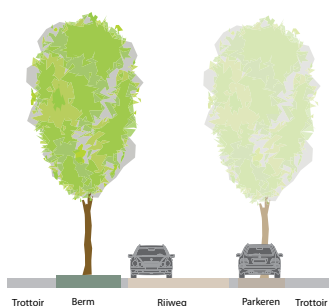
Ravenshof, esdoorns in een woonstraat

Uitgangspunten

- Boomsoort: hopbeuk (indicatie) parrotia magnolia krentenboompje valse christusdoorn peer haagbeuk sierkers lijsterbes
- Bomen van de eerste, tweede en derde grootte en mogelijk zuil/vormbomen
- De assortimentslijst is indicatief, hier is meer vrijheid in de soort keuze
- Voorkeur voor één boomsoort per straat
- Omlooptijd bomen (streefwaarde): minimaal 15-30 jaar bij voorkeur langer
- Inspanning tot behoud: Regulier
- Afhankelijke van beschikbare ruimte, aan twee zijden bomen of aan een zijde.

Profiel

Voorbeeld

Bovenaanzicht

Tertiaire bomenstructuur

Structuurtype 6: Woonstraat (beeldbepalende boom)

Structuurkenmerken

Onder dit structuurtype vallen de tertiaire wegen van de vier dorpskernen waar onvoldoende ruimte is voor een bomenrij. Het wegprofiel van deze wegen bestaat uit een smalle rijweg met aangrenzende parkeervakken en/of inritten van huizen. De trottoirs zijn te smal voor het aanleggen van voldoende grote boomspiegels. Particuliere tuinen zorgen hier voor het groene straatbeeld.

Wensbeeld

In deze straten staan geen bomenrijen maar er staan op strategische punten markante bomen. Het is verstandiger om in dit type straten te investeren in enkele grote bomen dan in 10 slechte en kleine bomen. De markante bomen vervullen een beeldbepalende functie en geven deze straten het gewenste groene karakter.

Nieuwendijk, beeldbepalende boom op een strategische plek

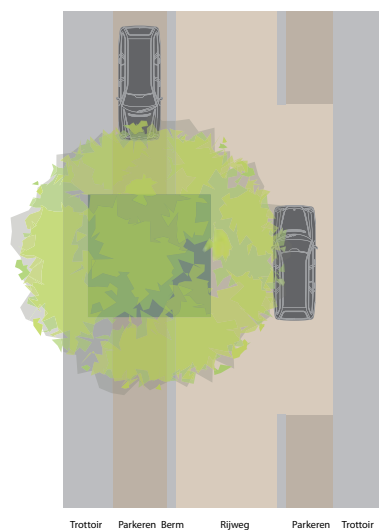
Uitgangspunten

- Boomsoort: hemelboom
(indicatie) beuk vleugelnoot gewone acacia plataan
- Bomen van de eerste grootte
- De assortimentslijst is indicatief, hier is meer vrijheid in de soort keuze
- Op stedenbouwkundig niveau vastleggen waar ruimte voor deze bomen is en waar deze vanuit vele punten zichtbaar is.
- Omlooptijd bomen (streefwaarde): minimaal 70 jaar, bij voorkeur langer
- Inspanning tot behoud: Hoog (Bomen Effect Analyse)

Profiel

Vooraanzicht

Bovenaanzicht

Overige bomenstructuurtypen

Structuurtype 7: Bedrijventerrein

Structuurkenmerken

Onder dit structuurtype vallen zowel de secundaire als tertiaire wegen op de bedrijventerreinen van gemeente Someren. Deze wegen worden in de regel zwaarder belast door het verkeer dan wegen in de dorpskern. Hierdoor hebben bomen in de regel te maken met verslechterde groeiomstandigheden. Het wegprofiel bestaat uit een rijbaan met aan weerszijde een berm of parkeervakken van een bedrijf.

Betreffende wegen

- Alle secundaire wegen op de bedrijventerreinen
- Alle tertiaire wegen op de bedrijventerreinen

Structuurkaart

Legenda

Secundaire bestand

Secundair versterken/
ontwikkelen

Overige bomenstructuurtypen

Structuurtype 7: Bedrijventerrein

Wensbeeld

Langs wegen waar voldoende ruimte is, staan bomen in rijverband in ruime groeiplaatsen aan één of aan beide zijden van de weg. De bomen zorgen voor het groene accent in een grijze stedelijke omgeving.

Bij wegen die te weinig ruimte bieden voor een duurzame bomenrij staat minimaal 1 beeldbepalende boom die de weg een groen karakter geeft.

Kanaaldijk Noord, eiken zorgen voor een groene wand (Someren Dorp)

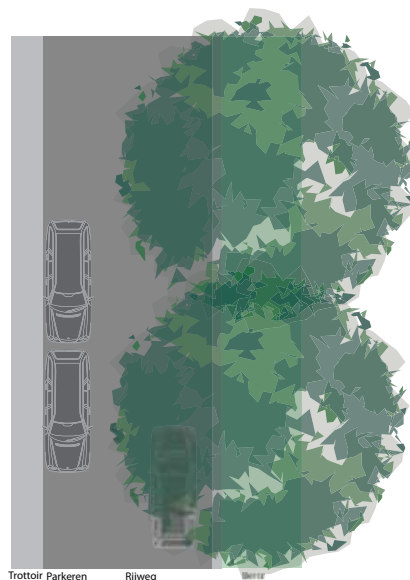
Uitgangspunten

- Boomsoort: esdoorn
(indicatie) els
haagbeuk
valse christusdoorn
- plataan
eik
iep
- Bomen van de eerste, tweede en derde grootte en mogelijk zuil/vormbomen
- Soorten en cultivars conform assortimentslijst
- Voorkeur voor één boomsoort per straat
- Omlooptijd bomen (streefwaarde): minimaal 30-40 jaar, bij voorkeur langer
- Inspanning tot behoud: Regulier

Profiel

Vooranzicht

Bovenaanzicht

Overige bomenstructuurtypen

Structuurtype 8: Pleinen en bijzondere plekken

Structuurkenmerken

In de dorpskernen van Someren zijn verschillende pleinen te vinden. Pleinen zijn belangrijke ontmoetingsplekken waar inwoners van het dorp samenkomen. Elk plein heeft zijn eigen functie en uitstraling. Hierin vervullen bomen een belangrijke rol.

Bijzondere plekken zijn locaties die om extra aandacht vragen. Deze plekken kunnen gemarkeerd worden door middel van een andere boomsoort of cultivar. De bijzondere plekken zijn nader te bepalen.

Betreffende pleinen

- Wilhelminaplein
- Kerkplein Someren Dorp
- Torenplein
- Markt Someren Dorp
- Kerkplein Lierop
- Kerkplein Someren Eind
- Kerkplein Someren Heide

Wensbeeld

De pleinen hebben een sterke uitstraling door de aanwezige bomen. Bomen van de eerste grootte zorgen voor massa en beslotenheid op het plein. Gebruikers ervaren het plein als prettig. De soort en het aantal bomen passen bij het gebruik en functie van het plein. De bomen hebben een relatie met de architectuur van aangrenzende bebouwing en zorgen voor schaduw en een beter microklimaat. De bomen zijn het visitekaartje van een dorpsdeel.

Uitgangspunten

- Bomen van de eerste grootte.
- Boomsoort: hemelboom
(*indicatie*) robinia vleugelnoot beuk honingboom linde
- Bomen van de eerste en tweede grootte en mogelijk vormbomen
- Soorten en cultivars conform assortimentslijst
- Speciale bomen geven het plein extra uitstraling
- Omlooptijd bomen (streefwaarde): minimaal 70 jaar, bij voorkeur langer
- Inspanning tot behoud: Hoog (Bomen Effect Analyse)

Hemelboom op het Wilhelminaplein

Overige bomenstructuurtypen

Structuurtype 9: Groenzones

Structuurkenmerken

Groenzones zijn belangrijk voor de groenstructuur. Ze staan in verbinding met de verschillende lanen waardoor een gesloten boomstructuur ontstaat. Bij groenzones kan gedacht worden aan parken zoals het Waterdael park of het Julianapark. In verschillende groenzones zijn speelplekken gesitueerd.

Groenzones

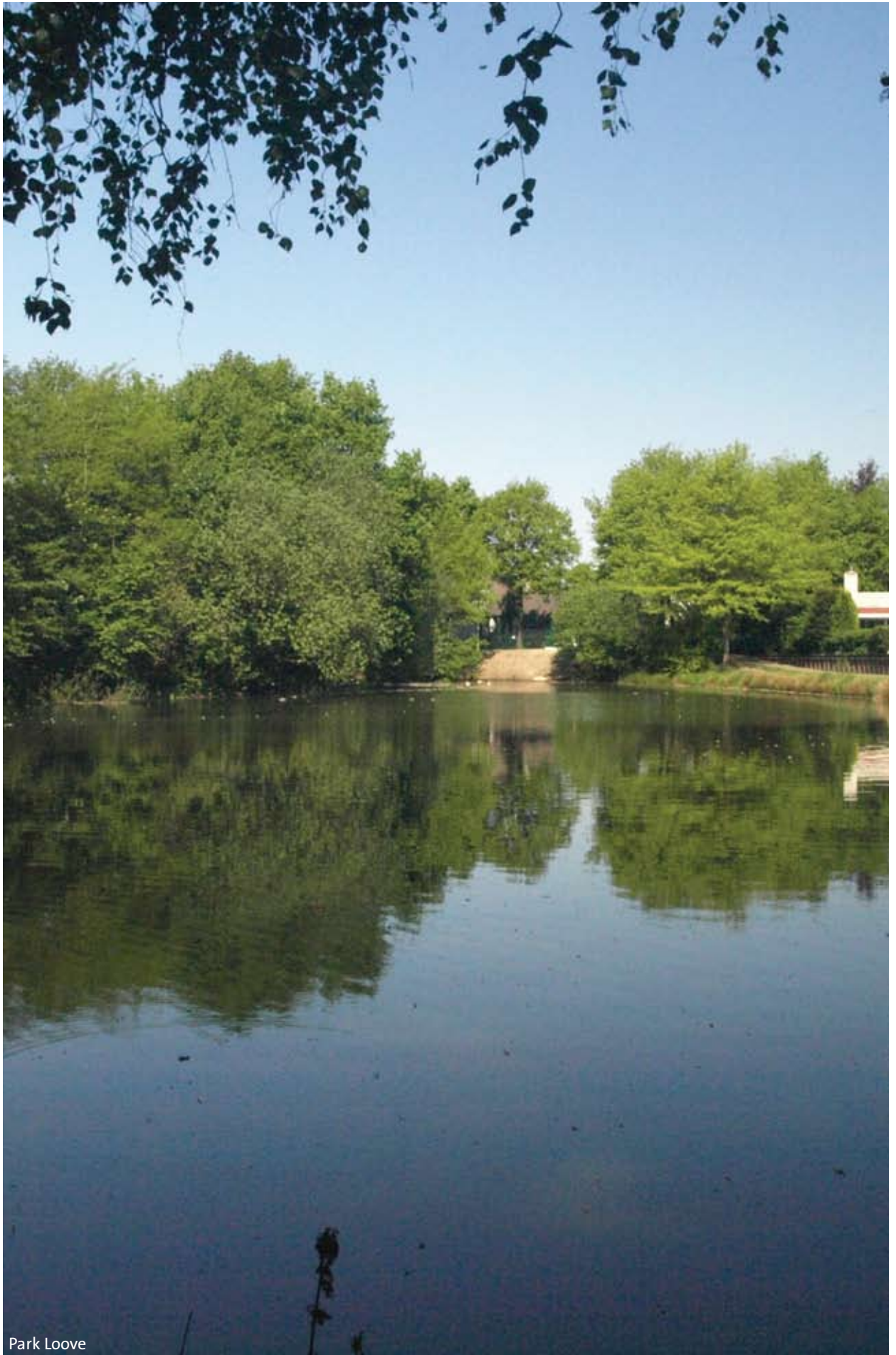
- Julianapark
- Park Waterdael
- Kloostertuinen
- Park loove
- Openluchttheater de Donck
- Slievenpark
- Park Lierop
- Park de Vonder
- Park d'n Inloop
- Verspreidt over de wijken bevinden zich nog diverse kleinere groenzones

Wensbeeld

De groenzones dragen in belangrijke mate bij aan de bomenstructuur. De parken zorgen voor een groene kern binnen een wijk. De zones nodigen uit om er te spelen, wandelen of andere vormen van recreatie en dragen bij aan de 'natuurbeleving' van de bewoners.

Uitgangspunten

- Diversiteit aan bomen
- Inheemse bomen tbv ecologie
- Aansluiting op de lanen
- Aantrekkelijk voor gebruikers
- Omlooptijd bomen: divers

Park Loove

Fietsroute Waterdael, moeroseiken begeleiden de fietser

3.4 Impact bomenstructuurplan

Om een beeld te krijgen hoeveel bomenstructuren er nog ontwikkeld of versterkt dienen te worden en hoeveel er al aan het eindbeeld voldoen is de onderstaande schatting gemaakt.

Bij ontwikkelen en versterken is in de meeste gevallen al een bomenstructuur aanwezig of een deel daarvan. De structuur voldoet alleen niet aan het gewenste beeld of er is sprake van een lage kwaliteit.

Structuurtype 1: Hoofdonthutingswegen

Naar schatting voldoet al 70% aan het eindbeeld. Om dit beeld te behouden moet hier nog wel in de groeiplaatsen van bestaande bomen worden geïnvesteerd. De overige 30% moet nog ontwikkeld of versterkt worden.

Structuurtype 2: Ontsluitingswegen dorpskern

In dit structuurtype voldoet 50% aan het gewenste beeld, 50% dient nog ontwikkeld of versterkt te worden om het gewenste eindbeeld te realiseren.

Structuurtype 3: Wijkonthutings (breed profiel)

Dit structuurtype dient het sterkst ontwikkeld te worden. 20% Voldoet op dit moment maar aan het eindbeeld.

Structuurtype 4: Wijkonthutings (smal profiel)

Ook in dit structuurtype is de nodige ontwikkeling en versterking gewenst om het eindbeeld te bereiken. Op dit moment voldoet 30% aan het beschreven eindbeeld.

Structuurtype 7: Bedrijventerreinen

Bij dit structuurtype dient 70% nog ontwikkeld en versterkt worden, 30% voldoet al. Het gaat hier over de wegen die op de bomenstructuurkaart zijn ingetekend. De overige wegen zijn niet meegenomen bij deze indicatie.

Voor de overige structuurtypen is het niet mogelijk een schatting te maken vanwege de grote onderlinge variatie.

4 Aanbevelingen en vervolgacties

Het Bomenstructuurplan is een centraal element binnen de beleidsvorming rond bomen in de gemeente Someren. De uitgangspunten uit de visie zijn hier op basis van een ruimtelijke analyse vertaald naar structuurtypen met bijbehorende streefbeelden.

Binnen het Bomenstructuurplan is tevens gevisualiseerd in welke zones het bomenbestand van de gemeente al aan het streefbeeld voldoet en waar dit nog ontwikkeld of versterkt moet worden.

De verschillende structuurtypen krijgen binnen het bomenbeleid een eigen status, die in de Bomenverordening wordt vastgelegd.

Ook het bomenbeheer heeft een directe koppeling met het Bomenstructuurplan. Afhankelijk van het structuurtype worden hierbij de frequentie en intensiteit van het beheer beschreven.

De selectie van beschermwaardige bomen op particuliere terreinen is een zelfstandig element binnen het bomenbeleid van de gemeente. Deze bomen zullen op een Groene Kaart worden vastgelegd. De Groene Kaart en het Bomenstructuurplan vormen gezamenlijk de onderlegger voor ruimtelijke ontwikkeling en planvorming in zones waar belangrijke boomstructuren in het geding kunnen komen.

Het Bomenstructuurplan is een dynamisch document. De gemeente realiseert de doelstellingen m.b.t. de verdere ontwikkeling van haar bomenbestand in een stappenplan, die een langere periode in beslag zal nemen. Periodiek zal het structuurplan geactualiseerd worden om zichtbaar te maken waar bomenstructuren inmiddels 'op beeld' zijn en waar nog inspanningen nodig zijn.

Een belangrijk onderdeel binnen de beleidsvorming is de samenhang tussen het Bomenstructuurplan, het Bomenbeheerplan en de omgang met overlast. Bij het opstellen van het Bomenstructuurplan was het zo veel mogelijk voorkomen van toekomstige overlast door bomen een van de uitgangspunten voor de sortimentkeuze bij nieuwe aanplant.

Bij bestaande boomstructuren is het reduceren van overlast alleen door gerichte beheersinspanningen mogelijk, die in het Bomenbeheerplan worden vastgelegd. In gevallen van extreme overlast kan vervangende herplant een mogelijke oplossing bieden. Ook hiervoor kunnen de uitgangspunten uit het Bomenstructuurplan worden afgeleid.

De gemeente Someren neemt overlast door bomen serieus. Zij moet haar keuzes voor het toepassen van boomsoorten echter op verschillende factoren baseren. Een boomsoort die weinig overlast veroorzaakt is niet per definitie een goede straatboom of sluit niet altijd aan op bestaande gemeentelijke boomstructuren. Een heldere interne aanpak en communicatie naar de burger toe is bij dit onderwerp wenselijk. Daarom behandelt de gemeente dit vraagstuk als een eigen beleidsonderdeel.

Verklarende woordenlijst

Beeldbepalend

Een waardering die wordt toegekend aan een boom die door zijn voorkomen de kwaliteit en de herkenbaarheid van zijn omgeving verhoogt.

Bestek

Het bestek is een nauwkeurige technische omschrijving van het uit te voeren werk, inclusief de van toepassing zijnde administratieve en juridische bepalingen. In het bestek wordt beschreven aan welke eisen de werkzaamheden moet voldoen.

Cultivar

Kunstmatig gekweekt plantenras

Doorwortelbare ruimte

De ondergrondse ruimte waar een boom in kan wortelen.

Duurzaam bomenbestand

Een bomenbestand dat op lange termijn intact blijft.

Ecologische waarde

Natuurwaarde, flora en fauna

Exoten

Bomen die uit andere landen worden geïmporteerd en die niet van nature in Nederland voorkomen.

Groeiplaatsconstructie

Een constructie om de groeiplaats van een boom te verbeteren. Kan van diverse materialen gemaakt worden.

Groeiruimte

De ruimte die een boom inneemt of nog gaat innemen.

Habitus

Uiterlijke verschijningsvorm

Inheemse bomen

Bomen die van nature in Nederland voorkomen

Markante boom

Bomen die in het straatbeeld een opvallende vertoning hebben. Het zijn vaak grote, karakteristieke bomen.

Monocultuur

Veel bomen van één geslacht

Primaire wegen

De belangrijkste wegen voor de ontsluiting van een gemeente

Omlooptijd

De periode tussen aanplant en het (definitief) verwijderen van de boom

Resistent

Immuun, niet vatbaar

Secundair

De belangrijkste wegen voor de ontsluiting van een dorpskern

Selectie Someren

De eiken langs de Vaarselstraat zijn zaadbomen met goede krooneigenschappen. Deze bomen zijn zaadbomen voor de selectie Someren.

Structuurtype

Hieronder vallen wegen die dezelfde functie en opbouw hebben.

Tertiaire

Wegen in een woonstraat

VTA - Visual Tree Assessment.

Het controleren en registreren van bomen op veiligheid

Wegprofiel

De dwarse opbouw van de weg: de rijstroken, de trottoirs, parkeerstroken, fietspaden, bermen, etc.

Bijlage 1 Assortimentslijst

De onderstaande sortimentslijst is opgesteld om ontwerpers een handvat te geven welke boomsoorten geschikt zijn om het bomenstructuurplan te realiseren. De soortenlijst is in zoverre indicatief dat er nog soorten toegevoegd kunnen worden. Bij het bepalen van een boomsoort dient de soort binnen de visie voor de bomenstructuur te vallen om uiteindelijk het gewenste beeld te bereiken.

De volgende structuurtypen worden onderscheiden:

Primair

- Structuurtype 1: Hoofdontsluiting
- Structuurtype 2: Ontsluiting dorpskernen

Secundair

- Structuurtype 3: Wijkontsluiting (breed profiel)
- Structuurtype 4: Wijkontsluiting (smal profiel)

Tertiair

- Structuurtype 5: Woonstraat (bomenrij)
- Structuurtype 6: Woonstraat (beeldbepalende boom)

Overig

- Structuurtype 7: Bedrijventerrein
- Structuurtype 8: Pleinen en bijzondere plekken
- Structuurtype 9: Groenzones
- Structuurtype 10: Fietsroutes

Soort	Hoogte	Gebruik structuurtype	Standplaats
<i>Acer campestre</i> 'Elsrijk' <i>Veldesdoorn</i>	12 meter	3 + 4 + 5 + 7	Verharding Groenstroken
<i>Acer platanoides</i> <i>Noorse esdoorn</i>	20-30 meter	3 + 9	Groenstroken
<i>Acer platanoides</i> 'Royal Red' <i>Noorse esdoorn</i>	15 meter	3 + 9	Groenstroken
<i>Acer pseudoplatanus</i> <i>Gewone esdoorn</i>	25-30 meter	3 + 9	Groenstroken
<i>Acer pseudoplatanus</i> 'Rotterdam' <i>Gewone esdoorn</i>	20 meter	3 + 9	Groenstroken
<i>Acer rubrum</i> 'Scanlon' <i>Rode esdoorn</i>	12 meter	3 + 4 + 5	Verharding Groenstroken
<i>Aesculus hippocastanum</i> 'Baumannii' <i>Witte paardenkastanje</i>	20-25 meter	3 + 8	Verharding Groenstroken
<i>Ailanthus altissima</i> <i>Hemelboom</i>	20-25 meter	6 + 8 + 9	Verharding Groenstroken
<i>Alnus spaethii</i> <i>Els</i>	15-20 meter	4 + 5 + 7 + 10	Verharding Groenstroken
<i>Amelanchier arborea</i> 'Robin Hill' <i>Krentenboompje</i>	5-10 meter	5	Verharding Groenstroken
<i>Betula utilis</i> 'Doorenbos' <i>Berk</i>	15-18 meter	3 + 4 + 5	Groenstroken
<i>Carpinus betulus</i> 'Frans Fontaine' <i>Haagbeuk</i>	10 meter	3 + 4 + 5 + 7	Verharding Groenstroken
<i>Fagus sylvatica</i> <i>Gewone beuk</i>	30-35 meter	6 + 8 + 9	Groenstroken
<i>Fagus sylvatica</i> 'Atropunicea' <i>Bruine beuk</i>	25-30 meter	6 + 8 + 9	Groenstroken
<i>Gleditsia triacanthos</i> 'Skyline' <i>Valse Christusdoorn</i>	15-20 meter	3 + 5 + 7 + 10	Verharding Groenstroken
<i>Gleditsia triacanthos</i> 'Sunburst' <i>Valse Christusdoorn</i>	8-10 meter	3 + 5 + 7 + 10	Verharding Groenstroken
<i>Liquidambar styraciflua</i> 'Moraine' <i>Amberboom</i>	10-12 meter	3 + 4 + 5 + 10	Verharding Groenstroken
<i>Liquidambar styraciflua</i> <i>Amberboom</i>	15-20 meter	3 + 10	Verharding Groenstroken
<i>Magnolia kobus</i>	8-12 meter	4 + 5	Verharding Groenstroken
<i>Ostrya carpinifolia</i> <i>Europese hopbeuk</i>	15 meter	4 + 5	Verharding Groenstroken
<i>Parrotia persica</i> 'Vanessa'	7-10 meter	5	Verharding Groenstroken
<i>Platanus hispanica</i> <i>Gewone plataan</i>	20-30 meter	2 + 3 + 6 + 7 + 8 + 9	Verharding Groenstroken

Soort	Hoogte	Gebruik structuurtype	Standplaats
<i>Prunus sargentii</i> 'Rancho'	8 meter	5	Verharding Groenstroken
<i>Pterocarya fraxinifolia</i> <i>Vleugelnoot</i>	12-20 meter	6 + 8 + 9	Groenstroken
<i>Pyrus calleryana</i> 'Chanticleer' <i>Peer</i>	8-12 meter	4 + 5	Verharding Groenstroken
<i>Pyrus calleryana</i> 'Redspire' <i>Peer</i>	8-12 meter	4 + 5	Verharding Groenstroken
<i>Quercus palustris</i> <i>Moeroseik</i>	20-25 meter	1 + 2 + 10	Groenstroken
<i>Quercus petraea</i> <i>Wintereik</i>	25-30 meter	1 + 2 + 10	Verharding Groenstroken
<i>Quercus robur</i> <i>Zomereik</i>	25-30 meter	1 + 2 + 7 + 9	Verharding Groenstroken
<i>Quercus robur</i> 'Fastigiata Koster' <i>Zuileik</i>	10-15 meter	3 + 4 + 5 + 7	Verharding Groenstroken
<i>Robinia pseudoacacia</i> <i>gewone acacia</i>	20-25 meter	3 + 6 + 8 + 9	Groenstroken
<i>Sophora japonica</i> <i>Honingboom</i>	15-20 meter	3 + 8	Verharding Groenstroken
<i>Sorbus intermedia</i> 'Brouwers' <i>Zweedse meelbes</i>	10-12 meter	4 + 5	Verharding Groenstroken
<i>Tilia americana</i> 'Redmond' <i>Amerikaanse linde</i>	15-20 meter	2 + 10	Verharding Groenstroken
<i>Tilia cordata</i> 'Böhlje' <i>Winterlinde</i>	12-18 meter	2 + 3 + 10	Verharding Groenstroken
<i>Tilia europaea</i> 'Euchlora' <i>Krimlinde</i>	15-20 meter	2 + 10	Groenstroken
<i>Tilia flavescens</i> 'Glenleven'	18-25 meter	2 + 10	Verharding Groenstroken
<i>Tilia platyphyllos</i> <i>Zomerlinde</i>	30-35 meter	2 + 10	Groenstroken
<i>Tilia tomentosa</i> 'Brabant' <i>Zilverlinde</i>	20-25 meter	2 + 3 + 10	Verharding Groenstroken
<i>Tilia tomentosa</i> 'Doornik' <i>Zilverlinde</i>	20-25 meter	2 + 3 + 10	Verharding Groenstroken
<i>Tilia platyphyllos</i> 'Rubra'	15 meter	2 + 10	Groenstroken
<i>Ulmus</i> 'Columella' <i>lep</i>	15-20 meter	4 + 5	Verharding Groenstroken
<i>Ulmus</i> 'Dodoens' <i>lep</i>	15-18 meter	3 + 7 + 10	Verharding Groenstroken
<i>Zelkova serrata</i>	10-12 meter	4 + 5	Verharding Groenstroken

Projectgegevens

Opdrachtgever

Afdeling:
Contactpersoon:
Bezoekadres:
Postadres
Postcode en plaats:
Telefoon:

Gemeente Someren

Realisatie, Beheer en Onderhoud
De heer A. van Oijen
Wilhelminaplein 1
Postbus 290
5710 AG, Someren
0493-494888

Werkadres

Plaats:

Gemeente Someren

Bedrijfsgegevens

Naam:
Onderzoek en advies:

COPIJN UTRECHT BV
ing. B. van der Weerden
ir. M. Vroklage

Projectleiding:

ir. J. Hilbert

Adres:

Postbus 9177

Postcode en plaats:

3506 GD Utrecht

Telefoon:

030-2644333

Fax:

030-2612140

E-mail:

Info@copijn.nl

Internet:

www.copijn.nl

Datum:

September 2008

Projectnummer:

6832.5

Paraaf projectleider:

.....

